

[Statsministeren.]

bevægelserne i valutareserven eller i priserne er enebestemmende for, om vi har gode tider eller ej.

Såfremt produktionen og indtægterne stiger, så forbrug og investeringer kan øges samtidig med forbedringer i valutareserve og varelagre under et stabilt prisniveau med alle i arbejde, er det let at tale om gode tider, og sådan har vi haft det i et kortere tidsrum, men det er vel næsten at stille kravene for højt. Efter regeringens opfattelse må det afgørende være, at alle kan få arbejde og at øge produktionen, så der bliver plads til et stigende forbrug og øgede investeringer. Dette betyder ikke, at prisudviklingen, valutareserven og rentens højde ingen betydning har. Tværtimod, kan jeg næsten sige, men bevægelserne heri må stadig ses i forhold til, om de fremmer eller hæmmer produktion og beskæftigelse, og det ikke alene på kort sigt.

Det siges nu fra forskellig side, at i stedet for at gøre gode tider bedre er det lykkedes for regeringen at gøre gode tider dårlige. Er det nu så rigtigt, hvis man skal se nøgternt på tingene, at de gode tider har fået en så brat ende?

Så vidt jeg kan se, er dette da i hvert fald ikke tilfældet i dag. Vi har for tiden større beskæftigelse og større produktion end nogen sinde før, og ikke blot forbruget, men også investeringerne vil efter alt at dømmes stige yderligere i den kommende tid.

Det, man tænker på, når man taler om, at de gode tider snart er forbi, er måske heller ikke så meget noget, der allerede er indtruffet, som noget, man frygter vil komme: man øjner forude arbejdsløshed, valutavanskeligheder, højere skatter og afgifter o. s. v. Den høje rente har vi allerede fået — og alle de andre ulykker kommer til bagefter, og så er de gode tider forbi, siger man.

Er det nu rigtigt, at de nye overenskomster med de deri indeholdte lønforbedringer og forliget med landbruget nødvendigvis og øjeblikkeligt vil kaste landet ud i økonomisk uføre?

Jeg tror, svaret nærmest er nej, når spørgsmålet stilles på denne skarpe måde; men det er åbenbart, at den udvikling, der nu er i gang, rummer en betydelig risiko for

forringelse af landets valutareserve, og da en væsentlig svækkelse af denne er uønskelig af hensyn til muligheden for at få beskæftigelsen fastholdt på længere sigt, er der grund til at følge særlig valutaudviklingen meget nøje. Et mere langvarigt fald må imødegås, men på en sådan måde, at det ikke standser den økonomiske fremgang på længere sigt.

Hvordan er vor nuværende økonomiske situation og de muligheder, der tegner sig fremover?

Der kan være grund til indledningsvis ved denne vurdering at minde om, at de gode tider, vi nu har haft i vel henved tre år, var noget, der dels kom til os udefra, dels var resultatet af den økonomiske politik, der er ført siden 1957.

Konjunkturudviklingen i den vestlige verden medførte gunstige afsætningsforhold for vore eksportvarer, samtidig med at priserne på de varer, vi køber i udlandet, blev ikke så lidt lavere. Navnlig denne bedring i vort bytteforhold over for udlandet førte til en væsentlig forbedring af valutastillingen.

Under disse omstændigheder blev det muligt at føre en økonomisk politik, der gradvis satte produktionen i vejret, og regeringen lagde herved stor vægt på at åbne mulighed for et betydeligt opsving i byggeri og anlægsvirksomheden og erhvervenes investeringer i det hele taget.

Jeg må måske minde om, at hvis vi sammenligner året 1960, det år, vi altså nu har forladt, med året 1957, er der tale om en samlet fremgang i nationalproduktet på 14 pct., altså næsten 5 pct. om året, rundt regnet det dobbelte af, hvad der har været det normale herhjemme.

Industriproduktionen taget for sig er steget med næsten 25 pct. eller ca. 8 pct. om året, og den samlede beskæftigelse af organiserede arbejdere er i de tre år øget med 70 000 eller 10 pct.

Det er klart, at denne økonomiske fremgang har åbnet mulighed for en ikke ubetydelig forbrugsstigning. Tør man tro på statistikken — og det tror jeg man kan — skulle det samlede private forbrug være steget med 17 pct. i løbet af de 3 år, altså med lidt mere end nationalproduktet.

Det har imidlertid navnlig været karakter-